

مشارکت های مردمی و بررسی راه های ایجاد و توسعه آن در آموزش و پرورش

علیرضا نائیج حقیقی^۱

^۱ دانشجوی کارشناسی پیوسته رشته آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید بهشتی زنجان

Email: a.naeij.haghighi@gmail.com

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی و شناسایی راه های ایجاد و توسعه مشارکت های مردمی در آموزش و پرورش نگاشته شده و موضوع آن نیز مرتبط با همین هدف بوده و در آن به مفهوم مشارکت، تعریف مشارکت، انواع مشارکت، پیامد های افزایش و کاهش مشارکت در سطح جامعه، ضرورت مشارکت های مردمی در آموزش و پرورش، انواع مشارکت مردم در آموزش و پرورش ایران و نقش کلاس های آموزش خانواده در جلب مشارکت پرداخته شده است. این پژوهش که از نوع بنیادی می باشد، با استفاده از روش جمع آوری اطلاعات از طریق منابع کتابخانه ای و مراجعه به مجلات، مقالات، سایت های اینترنتی معتبر و کتب مرتبط، بررسی مشارکت های مردمی و همچنین راه های ایجاد و تقویت آن در سطح آموزش و پرورش را وجهه نظر خود قرار داده است.

نتایج بررسی ها نشان می دهد که در جوامع امروزی مشارکت مردم در نظام آموزش و پرورش امری ضروری و حائز اهمیت است و ضمن دارا بودن مبانی نظری مشخص، به دو دسته مشارکت تک بعدی و چند بعدی تقسیم می شود. از جمله راه های مشارکت مردم ایران در بحث آموزش و پرورش می توان به مواردی چون وقف، انجمن اولیا و مربیان، جهاد مدرسه سازی، خیرین مدرسه ساز، مدارس غیرانتفاعی، شوراهای آموزش و پرورش، مشارکت های دستگاه های دولتی و غیردولتی در آموزش های فنی و حرفه ای و شهردار مدرسه اشاره نمود.

کلمات کلیدی: آموزش و پرورش، مشارکت، مشارکت های مردمی، توسعه مدارس

۱- مقدمه

مشارکت یک نیاز سرشتی انسان است. انسان بر پایه ی آفرینش خویش نیاز به تعلق و پیوند با دیگران دارد و خوی اجتماعی بودن در وی نهفته است. بیان اندیشمندان بر اینکه انسان یک هستی اجتماعی است، مبین آن است که انسان به صورت طبیعی و بر اساس سرشت خویش داوطلب کار و زندگی با دیگران است. نهاد های بنیادی که انسان در آنها پرورده می شود و زندگی را پی می گیرد، به طور عمومی، پاسخی به نیاز مشارکت فراهم می آورند (جهانیان، ۱۳۸۸).

با هر نگرشی که مشارکت را مورد مطالعه قرار دهیم، این نکته را نمی توان انکار کرد که مشارکت در عمل چنان کامیاب بوده است که به طور گسترده و در بیشتر کشورهای پیشرفته جهان پذیرش عام یافته است. بی شک چنین مقبولیتی در سایه اثربخشی مشارکت در بالا بردن بهره وری سازمان ها، توسعه دموکراسی، بهبود روابط کار و مانند اینها به دست آمده است. در این راستا، یکی از نهاد هایی که به لحاظ ماهیت فعالیت ها، ضرورت مشارکت همه عناصر و عوامل آن هویدا می باشد، آموزش و پرورش است (جهانیان، ۱۳۸۷).

۱-۱ بیان مسئله

موضوع مشارکت و چگونگی تحقق آن ریشه در تاریخ دیرینه ملت ها دارد و جوانبی از آموزش و پرورش بسیاری از کشورها از جمله کشور ما نیز بر پایه آن استوار بوده است (قاسمی پویا، ۱۳۸۰). امروزه این مفهوم اهمیت دو چندان پیدا کرده و مشارکت در عرصه های گوناگون همواره مورد بحث بسیاری از اندیشه گران و دست اندرکاران، به ویژه در زمینه آموزش و پرورش قرار گرفته است؛ به گونه ای که به نظر برخی از اندیشه گران، محور اصلی توسعه، بر پایه مشارکت در آموزش و پرورش استوار است. به باور این صاحب نظران،